

Αξιότιμο Κύριο Αλέξη Τσίπρα
Πρωθυπουργό της Ελληνικής Δημοκρατίας
Διπλωματικό Γραφείο Πρωθυπουργού
Βασιλίσσης Σοφίας 5
106 71 Αθήνα
Ελλάδα
dipl.of.pm@mfa.gr
Τηλεομοιότυπος: +30 210 368 1717

Αθήνα, 23 Οκτωβρίου 2017

Αξιότιμε Κύριε Πρωθυπουργέ,

Οι υπογεγραμμένες μη κυβερνητικές οργανώσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα ανθρωπιστικές οργανώσεις, σας γράφουμε για να εκφράσουμε τη βαθιά μας ανησυχία σχετικά με τις επιδεινούμενες συνθήκες για χιλιάδες γυναίκες, άντρες και παιδιά που αιτούνται άσυλο και είναι εγκλωβισμένοι στα νησιά του Αιγαίου με τον χειμώνα προ των πυλών.

Σας καλούμε να βάλετε ένα τέλος στη συνεχιζόμενη «πολιτική περιορισμού», που εγκλωβίζει όσους αιτούντες άσυλο κατέφθασαν μετά από την έναρξη ισχύος της Δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας της 18^{ης} Μαρτίου 2016, και να μεταφέρετε τους αιτούντες άσυλο στην ηπειρωτική χώρα και να καλύψετε τις ανάγκες τους για προστασία, παρέχοντάς τους, μεταξύ άλλων, κατάλληλη και αξιοπρεπή προστασία, στέγαση και πρόσβαση σε υπηρεσίες.

Αναγνωρίζουμε τις προσπάθειες της Ελληνικής Κυβέρνησης και την αλληλεγγύη του ελληνικού λαού απέναντι στους αιτούντες άσυλο και στους μετανάστες τα τελευταία χρόνια. Πολλές από τις οργανώσεις μας έχουν επανειλημμένα καλέσει την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της να επιδείξουν γνήσια συλλογική δράση και να κατανεύμουν δίκαια την ευθύνη απέναντι στους αιτούντες άσυλο και τους μετανάστες που καταφθάνουν στην Ελλάδα από το 2015 κατά τρόπο που να είναι ανθρώπινος και να σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματά τους. Ωστόσο, η απογοητευτική έλλειψη ουσιαστικής αλληλεγγύης και δέσμευσης για την κατανομή ευθυνών από πλευράς πολλών κρατών μελών της ΕΕ δεν αποτελεί δικαιολογία για την ισχύουσα κατάσταση των αιτούντων άσυλο στα ελληνικά νησιά.

Από την ημερομηνία θέσεως σε ισχύ της Δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας, τα νησιά της Λέσβου, της Χίου, της Κω και της Λέρου έχουν μετατραπεί σε χώρους εγκλεισμού επ' αόριστον για τους αιτούντες άσυλο. Χιλιάδες γυναίκες, άντρες και παιδιά έχουν εγκλωβιστεί σε αυτά τα νησιά υπό άθλιες συνθήκες και πολλοί από αυτούς στερούνται πρόσβασης σε κατάλληλες και έγκαιρες διαδικασίες ασύλου και προστασίας. Όσοι κατέφθασαν στα νησιά τις πρώτες ημέρες εφαρμογής της Δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας έχουν μείνει εγκλωβισμένοι εκεί για 19 ολόκληρους μήνες.

Οι πρόσφατα αυξανόμενες αφίξεις, οι οποίες είναι ακόμα αρκετά μειωμένες συγκριτικά και αναμένεται να είναι διαχειρίσιμες από πλευράς της Ελλάδας και της ΕΕ ευρύτερα, αφορούν έναν σημαντικό αριθμό γυναικών και παιδιών και έχουν ασκήσει περαιτέρω πίεση στα ήδη υπερπλήρη hotspot. Σύμφωνα με πρόσφατα κυβερνητικά στοιχεία, η κατάσταση είναι ιδιαίτερα κρίσιμη στα hotspot της Σάμου και της Λέσβου, όπου συνολικά 8.300 και πλέον άνθρωποι ζουν σε εγκαταστάσεις χωρητικότητας μόλις 3.000 ατόμων. Χαιρετίζουμε την πρόσφατη ανακοίνωση ότι 2.000 αιτούντες άσυλο θα μετακινηθούν από τη Σάμο και τη Λέσβο στην ηπειρωτική χώρα τις προσεχείς εβδομάδες ως ένα έκτακτο μέτρο αποσυμφόρησης και ελπίζουμε να δούμε την υλοποίηση αυτής της δέσμευσης το συντομότερο δυνατό· ωστόσο, αυτό δεν είναι αρκετό ώστε να αντιμετωπιστεί ο τρέχων συνωστισμός στις εγκαταστάσεις και δεν επιλύει με βιώσιμο τρόπο τα συστημικά ζητήματα που έχουν προκαλέσει αυτή την κατάσταση έκτακτης ανάγκης. Μόνο η άρση του γεωγραφικού περιορισμού που έχει επιβληθεί στους αιτούντες άσυλο στα νησιά μπορεί να οδηγήσει σε μία βιώσιμη λύση.

Αν και η συνεχιζόμενη μετάβαση στην πλήρως κρατική διαχείριση της παροχής υπηρεσιών στα νησιά άρχισε τον Αύγουστο, μένει να καταρτιστεί ένα σχέδιο εναρμονισμένης, ολιστικής αντιμετώπισης· οι συνθήκες υποδοχής επιδεινώνονται διαρκώς και τα κενά στις βασικές υπηρεσίες, ειδικά ιατρικής φύσης, είναι όλο και μεγαλύτερα.

Στη Λέσβο, 5.400 και πλέον άνθρωποι ζουν σε υπερπλήρη αντίσκηνα και κοντέινερ, με περιορισμένη πρόσβαση σε κατάλληλη στέγη, τροφή, νερό, εγκαταστάσεις υγιεινής, υγειονομική περίθαλψη ή προστασία. Δεκάδες άνθρωποι, μεταξύ αυτών και πολύ μικρά παιδιά, συνωστίζονται μέσα σε αντίσκηνα με μόνο ένα караβόπανο να χωρίζει τη μία οικογένεια από την άλλη. Οι συνθήκες διαβίωσης είναι ιδιαίτερα σκληρές για τις εγκυμονούσες γυναίκες θέτοντας τις ίδιες και την υγεία των μωρών τους σε κίνδυνο. Αντίσκηνα καλοκαιρινής κατασκήνωσης, που είναι σχεδιασμένα για να φιλοξενούν όχι περισσότερα από δύο άτομα, τώρα στεγάζουν ακόμα και επταμελείς οικογένειες. Η πρόσβαση σε νερό, εγκαταστάσεις υγιεινής και τροφή είναι ιδιαίτερα δύσκολη για τη μεγάλη μερίδα ατόμων με σωματικές αναπηρίες — για παράδειγμα, τα άτομα που χρησιμοποιούν αναπηρικά αμαξίδια απλά δεν μπορούν να έχουν πρόσβαση σε αυτές τις βασικές υπηρεσίες. Οι ασυνόδευτες γυναίκες στα hotspot καταγγέλλουν παρενόχληση από άντρες. Και κάποιοι από τους αιτούντες άσυλο έχουν πραγματοποιήσει την προβλεπόμενη συνέντευξη χωρίς την απαιτούμενη εκτίμηση ευαλωτότητας που είναι καθοριστικής σημασίας τόσο για την παρεχόμενη πορεία χορήγησης ασύλου όσο και για την παροχή κατάλληλης φροντίδας ώστε να αποφευχθεί η περαιτέρω επιδείνωση της υγείας τους. Οι συνθήκες αυτές μακροπρόθεσμα έχουν ολέθριες συνέπειες στην ευημερία των ανθρώπων που έχουν εγκλωβιστεί εκεί.

Μια σειρά μη κυβερνητικών ανθρωπιστικών οργανώσεων και οργανώσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των Médecins Sans Frontières (Γιατροί Χωρίς Σύνορα) και Human Rights Watch, έχουν καταγράψει τις συνέπειες αυτών των συνθηκών στην

ψυχική υγεία των αιτούντων άσυλο και των μεταναστών – μεταξύ άλλων, περιστατικά αυτοτραυματισμού, απόπειρες αυτοκτονίας, άγχος, επιθετικότητα και κατάθλιψη. Οι επαγγελματίες υγείας που έχουν έρθει σε επαφή με τους αιτούντες άσυλο επισημαίνουν ότι σε πολλές περιπτώσεις η ψυχολογική δυσφορία που βιώνουν έχει επηρεαστεί ή/και επιδεινωθεί από την πολιτική «περιορισμού» τους στα νησιά, γεγονός που επιπλέον παρεμποδίζει την πρόσβασή τους στην απαιτούμενη υποστήριξη και φροντίδα ψυχικής υγείας.

Αξιωματούχοι της ΕΕ και της Ελλάδας έχουν επικαλεστεί την εφαρμογή της Δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας ως δικαιολογία για την πολιτική περιορισμού. Ωστόσο, ο εξαναγκασμός των αιτούντων άσυλο να παραμένουν υπό συνθήκες που παραβιάζουν τα δικαιώματά τους και είναι επιζήμιες για την ευημερία, την υγεία και την αξιοπρέπειά τους είναι αδικαιολόγητος. Με τον τρίτο χειμώνα προ των πυλών από τότε που άρχισαν οι μεγάλης κλίμακας αφίξεις στα νησιά και τον δεύτερο χειμώνα από την έναρξη εφαρμογής της Δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας, είναι προφανές ότι οι ελληνικές αρχές αδυνατούν να ανταποκριθούν στις βασικές απαιτήσεις και να προστατέψουν τα δικαιώματα των αιτούντων άσυλο όσο αυτοί παραμένουν στα νησιά.

Η Ελλάδα έχει την ευθύνη να προστατέψει τα ανθρώπινα δικαιώματα των γυναικών, των αντρών και των παιδιών που καταφθάνουν στα νησιά. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μόνο βάζοντας ένα τέλος στην ισχύουσα πολιτική περιορισμού και μεταφέροντας τους αιτούντες άσυλο στην ηπειρωτική χώρα ώστε να μπορούν να τους παρασχεθούν κατάλληλα καταλύματα, υπηρεσίες για την κάλυψη των αναγκών τους και πρόσβαση σε δίκαιες και αποτελεσματικές διαδικασίες χορήγησης ασύλου.

Σας ευχαριστούμε για την προσοχή σας και παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε περαιτέρω συζήτηση μαζί σας ή με έναν κυβερνητικό αξιωματούχο αρμόδιο για αυτό το σημαντικό ζήτημα.

Με τιμή,

ActionAid

Advocates Abroad

Aitima (Αίτημα)

Amnesty International (Διεθνής Αμνηστία)

Care

Danish Refugee Council

International Federation for Human Rights (FIDH)

Greek Council for Refugees (Το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες προσυπογράφει το κείμενο στο πλαίσιο των ενεργειών και των σκοπών του)

Greek Forum of Refugees (Ελληνικό Φόρουμ Προσφύγων)

Greek Helsinki Monitor (Ελληνικό Παρατηρητήριο των Συμφωνιών του Ελσίνκι)

Hellenic League for Human Rights (Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου)

Human Rights Watch

International Rescue Committee

Jesuit Refugee Council

Lesbos Legal Center

Norwegian Refugee Council (Νορβηγικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες)

Oxfam

Praksis

Solidarity Now (Αλληλεγγύη)